	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Πέμπτη 12 Απριλίου 2018
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Α1. *Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα κάθε πρότασης και δίπλα σε κάθε γράμμα τη λέξη **Σωστό**, για τη σωστή πρόταση, και τη λέξη **Λάθος**, για τη λανθασμένη.*

- α.** Γύρω στα 1880 σημειώθηκε κάποιο κύμα ίδρυσης βιομηχανικών επιχειρήσεων, περισσότερων από εκατό.
- β.** Στα περισσότερα από τα δημόσια έργα, που είχε ανάγκη η χώρα, η έλλειψη του ιδιωτικού κεφαλαίου ήταν δεδομένη.
- γ.** Ο σιδηρόδρομος δεν κατόρθωσε να εκπληρώσει όσες αναπτυξιακές προσδοκίες στηρίχτηκαν επάνω του, καθώς έπρεπε να προκαλέσει την αλλαγή κοινωνικών και οικονομικών δομών.
- δ.** Στον ελληνικό χώρο το πρόβλημα της έγγειας ιδιοκτησίας δεν γνώρισε τις εντάσεις που παρατηρήθηκαν σε άλλα ευρωπαϊκά ή βαλκανικά κράτη.
- ε.** Οι βουλευτές θα διορίζονταν από τον βασιλιά και θα διατηρούσαν το αξίωμά τους ισόβια.
- στ.** Η νέα γενιά δεν είχε τις εμπειρίες της προηγούμενης και αποστασιοποιήθηκε από τις αντιπαράθεσεις που κυριαρχούσαν στην προηγούμενη γενιά κι από τα κόμματα που τις εξέφραζαν.
- ζ.** Το Εθνικό Κόμμα υπό τον Επαμεινώνδα Δεληγιώργη υποστήριξε την ανάπτυξη του κοινοβουλευτισμού και τον εκσυγχρονισμό της χώρας, οικονομική ανάπτυξη και μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση και στο στρατό, πολιτισμική εξάπλωση στην Οθωμανική αυτοκρατορία.
- η.** Στα μέσα του 1910 οι Κοινωνιολόγοι ίδρυσαν το Λαϊκό κόμμα με αρχηγό τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου, ζητώντας αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος και επιβολή αρχών κοινωνικής δικαιοσύνης.

Μονάδες 8

- Α2.** Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:
- α)** Υπηρεσία Ανοικοδομήσεως Ανατολικής Μακεδονίας.

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

β) Προκαταβολή

γ) Νέα ρύθμιση Κρητικού Ζητήματος (Φεβρουάριος 1906)

Μονάδες 12

A3α. Ποια προβλήματα αντιμετώπισε το ελληνικό κράτος στη διανομή των εθνικών γαιών;

Μονάδες 10

A3β. Να παρουσιάσετε τα βασικά σημεία του Συντάγματος του 1864.

Μονάδες 5

A4α. Τι γνωρίζετε για τη μετακίνηση προσφύγων από τη Ρωσία στη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα;

Μονάδες 5

A4β. Τι γνωρίζετε για την προσφορά των προσφύγων στη βιομηχανία;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα Α και Β που σας δίνονται, να εκθέσετε και να εξηγήσετε τη διάσταση απόψεων μεταξύ του πρίγκιπα Γεωργίου και του Ελευθερίου Βενιζέλου, σχετικά με το ζήτημα της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα, στο πλαίσιο της πρώτης κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α Ο Βενιζέλος υπέρ της σταδιακής πορείας προς την ενωτική λύση

Ο σύμβουλος της δικαιοσύνης (Ελ. Βενιζέλος) εισηγήθηκε εμπιστευτικά στον ύπατο αρμοστή (Γεώργιος) το καλοκαίρι ήδη του 1900 τη διπλωματική μεθόδευση της σταδιακής εξελίξεως προς την ενωτική λύση: η άμεση επίτευξη της ενώσεως ήταν αδύνατη· η παράταση όμως του καθεστώτος της αρμοστείας ανέστελλε την εφαρμογή των μέτρων που θα επέτρεπαν τη βαθμιαία απαλλαγή της Μεγαλονήσου από τα δεσμά της διεθνούς εξαρτήσεως· έτσι επέβαλλε την άμεση υποταγή της στην απόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων και την καθιστούσε έρμαιο των αντικρουόμενων ευρωπαϊκών συμφερόντων· αντίθετα, η ολοκλήρωση της αυτονομίας, σύμφωνη προς τις υποσχέσεις των Δυνάμεων και τις προβλέψεις του Συντάγματος, θα συντελούσε στην προαγωγή των εθνικών συμφερόντων στο εξωτερικό και την κατοχύρωση της αυτοδιοικήσεως στο εσωτερικό, ιδίως μετά τη διοργάνωση της πολιτοφυλακής από Έλληνες αξιωματικούς και την παράλληλη αποχώρηση των διεθνών στρατευμάτων. [...] Η πρωτοβουλία του Ελευθερίου Βενιζέλου προκάλεσε την άμεση και αποφασιστική αντίδραση του πρίγκιπα Γεωργίου. Η εισήγησή του προσέκρουε τόσο στη γενική αρχή της ουσιαστικής διαχειρίσεως των διπλωματικών θεμάτων, ιδίως μάλιστα του Κρητικού, από τη δυναστεία,

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

όσο και στην ειδικότερη αντίληψη της τελευταίας αυτής γύρω από τη μεθόδευση του εθνικού αγώνα. Ο ύπατος αρμοστής, φορέας των εντολών της Αυλής των Αθηνών, με τη συγκατάθεση πάντοτε και της ελληνικής κυβερνήσεως, απέκρουσε τη συμβιβαστική εξελικτική διαδικασία και επιδίωκε περισσότερο να καταστήσει αβάσταχτη την πίεση από τις εσωτερικές συνθήκες, με την ελπίδα να εκβιάσει την ταχύτερη, κατά το δυνατόν, συγκατάνευση των ευρωπαϊκών Δυνάμεων στην ενωτική λύση.

(*Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΔ', σ. 201*).

ΚΕΙΜΕΝΟ Β: Η διάσταση ανάμεσα στον πρίγκιπα Γεώργιο και τον Ελευθέριο Βενιζέλο

Ο πρίγκιπας Γεώργιος, έχοντας την αντίληψη ότι η άσκηση της εξωτερικής πολιτικής της Κρήτης ήταν αρμοδιότητα της ελληνικής μοναρχίας, ανέλαβε μόνος τη μεθόδευση της προσάρτησης της Μεγαλονήσου στη μητέρα πατρίδα χωρίς να συμβουλευτεί τους υπουργούς του για τις ενδεδειγμένες ενέργειες και διαπραγματεύσεις. Η πρωτοβουλία του είχε τη μορφή προσωπικών συζητήσεων με τον τσάρο της Ρωσίας και απευθείας διαπραγματεύσεων με τους υπουργούς Εξωτερικών της Ρωσίας, της Γαλλίας, της Αγγλίας και της Ιταλίας. Ο Βενιζέλος θεώρησε πρόωρες τις ενέργειες του ύπατου αρμοστή, κρίνοντας ότι η κρητική κυβέρνηση ήταν ασταθής και τα συνταγματικά θεμέλια ασαφή. Πίστευε και υποστήριζε την ανακήρυξη της Κρήτης σε ανεξάρτητο πριγκιπάτο ως τελευταίο στάδιο για τη νομότυπη πραγματοποίηση της ένωσής της με την Ελλάδα. [...] Ο πρίγκιπας δεν ήταν ικανός να αντιληφθεί τη λεπτή διαφορά μεταξύ της δεσποτικής διακυβέρνησης με ξένη κηδεμονία και, από την άλλη μεριά, της πλήρους αυτονομίας χωρίς ξένες επεμβάσεις και με κυβερνήτη διορισμένο από την ελληνική κυβέρνηση, που υποστήριζε ο Βενιζέλος ως ασφαλέστερη μεθόδευση για την άριστη επίτευξη του ενωτικού σκοπού... Ο πρίγκιπας Γεώργιος είχε την πεποίθηση ότι οποιαδήποτε λύση του Κρητικού θα προερχόταν από τις Μεγάλες Δυνάμεις και, κατά τη γνώμη του, οι πολιτικοί παράγοντες της Κρήτης ήταν άσχετοι με το θέμα, αν όχι επιζήμιοι... Στάθηκε αδύνατο γι' αυτόν να αντιληφθεί τη σημασία της πολιτικής κινητοποίησης των ίδιων των Κρητικών, καθώς και την εύλογη απαίτησή τους να αποκτήσουν τον έλεγχο της τύχης τους μετά από αιώνες αγώνων κατά των Τούρκων κυριάρχων.

(*Α. Μακράκης, Ελευθέριος Βενιζέλος, σσ. 397-403, στο Αξιολόγηση των μαθητών της Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου στο μάθημα Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, τ.Β', ΥΠΕΠΘ (Κ.Ε.Ε.), Αθήνα 2000, σσ. 315-316*).

Μονάδες 25

B2. Με βάση το ακόλουθο ιστορικό παράθεμα και τις πληροφορίες που αποκομίσατε από το σχολικό σας εγχειρίδιο να εξηγήσετε τους λόγους της σπανιότητας επιχειρηματικής επανεπένδυσης μέσα στην Ελλάδα των κερδών της ομογένειας, εκτός από εκείνα που δαπανήθηκαν σε επιδεικτική κατανάλωση.

3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ: Η αντιφατική και συνάμα καταλυτική επίδραση της ομογένειας

Ο ρόλος της ομογένειας ήταν ένα εξαιρετικά ιδιόμορφο φαινόμενο, υποκατάστατο και μεταμφίεση της ξενικής εξάρτησης της ελληνικής οικονομίας. Αν οι δυτικές κυβερνήσεις ενδιαφέρθηκαν άμεσα για την πολιτική εξάρτηση μιας χώρας που ήταν στρατηγικός συντελεστής του ανατολικού ζητήματος, η άμεση οικονομική εκμετάλλευση μιας τόσο μικρής αγοράς τους ήταν σχεδόν αδιάφορη. Αν οι δυτικοί επιχειρηματίες ενδιαφέρθηκαν κάπως για ληστρικές δανειοδοτήσεις προς το ελληνικό δημόσιο, οι άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα τους άφηναν ασυγκίνητους μπροστά στις ανεπανάληπτες ευκαιρίες της βιομηχανικής επανάστασης και της άνθησης του καπιταλισμού στη Δύση ...

Όργανα της ξενικής οικονομικής κυριαρχίας χωρίς και οι ίδιοι να το πολυκαταλαβαίνουν, οι ομογενείς ήταν ταυτόχρονα ποτισμένοι από την ιδεολογία του εθνικισμού. Αυτή η αντίφαση εξηγεί και τον αμφίρροπο και ιδιόρρυθμο ρόλο τους. Αλλοδαποί μεταπράτες, σώρευαν στο εξωτερικό τα κέρδη από τις συναλλαγές τους με την Ελλάδα και απέφευγαν κάθε εσωτερική οικονομική λειτουργία που θα θύμιζε μια τυπική εθνική αστική τάξη. Ρωμιοί στην καταγωγή και στη γλώσσα, στρατολογούσαν τους ανθρώπους τους στην Ελλάδα και τροφοδοτούσαν, με το φάσμα της ελληνικής φυτοζωίας και το όραμα της επιτυχίας στα ξένα, το ποτάμι της μετανάστευσης προς τη μια κατεύθυνση, και τον πακτωλό των μεταναστευτικών εμβασμάτων προς την άλλη. Έλληνες στην εθνικιστική ιδεολογία, αλλά προσβλέποντας και στη χρησιμότητα ενός ισχυρού εθνικού κέντρου που θα τους παρείχε προστασία και στην ανάγκη το ύστατο καταφύγιο, χάριζαν στην Ελλάδα δωρεές μεγαλύτερης ίσως αξίας από τα εκμεταλλευτικά κέρδη τους. Δεν είναι περίεργο που τελικά συντελούσαν στην αναπαραγωγή όχι τόσο κάποιων ταξικών σχέσεων μέσα στην Ελλάδα, αλλά κυρίως των σχέσεων της εξάρτησής της από τη Δύση, διαιωνίζοντας ταυτόχρονα την προκαπιταλιστική αποτελμάτωση στις εσωτερικές οικονομικές και ταξικές δομές ...

Αγόραζαν από την Ελλάδα και πουλούσαν στους εισαγωγείς ή στο ελληνικό δημόσιο όπως έκανε οποιοσδήποτε Αυστριακός η Ρώσος έμπορος· ή δάνειζαν το χρήμα τους στην αθηναϊκή αγορά κεφαλαίου όπως κάθε Άγγλος χρηματιστής ...

Όλες σχεδόν οι επενδύσεις ομογενών κεφαλαίων στην Ελλάδα είχαν ορισμένα πολύ διαφωτιστικά κοινά χαρακτηριστικά. Μερικές από αυτές ήταν κατάλληλες για εύκολη, ασφαλή ρευστοποίηση και μεταφορά του κεφαλαίου έξω από την Ελλάδα σε περίπτωση κινδύνου. Μερικές σήκωναν ασυνήθιστα μεγάλους συντελεστές απόσβεσης, που μείωναν στο ελάχιστο τη χρονική διάρκεια της διακινδύνευσης κεφαλαίου. Αυτές πάλι που είχαν στοιχεία κινδύνου ήταν επικερδέστερες, είχαν δηλαδή την τυπική μορφή της κερδοσκοπίας. Υπήρχαν έτσι οι μεγάλες εμπορικές δουλειές σε μια χώρα ελεύθερου εμπορίου, μια δραστηριότητα που σήμαινε μικρές εγχώριες υποχρεώσεις, εύκολα εξαγόμενα κεφάλαια και μεγάλα ποσοστά κέρδους.

Υπήρχαν μεταλλευτικές παραχωρήσεις με εξαιρετικούς όρους. Υπήρχαν τραπεζιτικές και χρηματιστικές επιχειρήσεις σε μια παρθένα αγορά που διψούσε για κεφάλαια και όπου επιτόκια ύψους 30-60% ήταν συνηθισμένο φαινόμενο σε εποχές που τα διεθνή επιτόκια περιορίζονταν σε 2.5-4.5%. Υπήρχε η ναυτιλία, όπου η αλλαγή της σημαίας είναι ασφαλιστική δικλείδα σ' εποχές εγχώριας κρίσης και μέσο εκβιασμού σ' εποχές παγκόσμιας ευφορίας. Υπήρχαν τα αστικά ακίνητα σε μια πρωτεύουσα με εκπληκτική

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

πληθυσμιακή ανάπτυξη, όπως και οι τεράστιες αγροτικές εκτάσεις, οι αγορασμένες σε ευνοϊκές τιμές ... Είναι, λοιπόν, πραγματικά εύστοχη η μαρτυρία του «Ραμπαγά», το 1882, για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των ομογενών: «Ούτε εις ανάπτυξιν βιομηχανίας, ούτε εις επιχειρήσεις, εξ' ων θα ζωογονηθώσιν αι εργατικά τάξεις χρησιμοποιούσι τα χρηματικά κεφάλαιά των. Η κυβεία, αι συμβάσεις, αι μετοχικάί ταχυδρακτουλουργίαι, είναι τα προσφιλή αυτών αντικείμενα».

Γ. Δερτιλή, Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση, (1880-1909) σσ. 59-65

Μονάδες 25

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Πέμπτη 12 Απριλίου 2018
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

στ. Σωστό

ζ. Λάθος

η. Σωστό

A2. α. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 139 – 140: « Παράλληλα με την άφιξη ... επανεγκατάστασής τους.»

β. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 160: « Το έργο της εκτίμησης ... την προκαταβολή αυτή.»

γ. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 215: « Το κίνημα του Θερίσου δεν πέτυχε ... εσωτερικής γαλήνης στην Κρήτη.»

A3α. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 24: «Η διανομή των εθνικών γαιών ... για κάθε είδους ατασθαλίες.»

A3β. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 78: « Μέσα σε συνθήκες κοινοβουλευτικής αστάθειας ... ή οι βιαιοπραγίες.»

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

A4α. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 137 (εισαγωγή): «Την εποχή αυτή (μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου, τον Αύγουστο του 1913, με την οποία τερματίζονταν οι Βαλκανικοί πόλεμοι) έφτασε το πρώτο μεταναστευτικό ρεύμα από τη Ρωσία ... της ελληνικής κυβέρνησης.» και σελ. 140, « Την περίοδο 1919 – 1921 ... Αρμένιοι και Ρώσοι.»

A4β. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 168: « Η άφιξη των προσφύγων αναζωογόνησε και τη βιομηχανία ... προσφύγων ή γηγενών.»

B1. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 208 – 209: « Αλλά το πιο σημαντικό ήταν η διαχείριση ... δημιούργησε βαρύ κλίμα διχασμού.»

Η διάσταση απόψεων των δύο ανδρών της Κρητικής Πολιτεία, Γεωργίου και Βενιζέλου, είναι εμφανής και στα δύο ιστορικά παραθέματα και αφορά κατά κύριο λόγο στη διαχείριση του ενωτικού ζητήματος. Ο Βενιζέλος κατανοώντας την αδυναμία άμεσης ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα εκμυστηρεύεται στον Ύπατο Αρμοστή την ανάγκη διπλωματικής οδού για τη σταδιακή αποδέσμευση της νήσου από τις αποφάσεις των Δυνάμεων, η οποία μπορούσε να επέλθει με τον τερματισμό του καθεστώτος της Αρμοστείας και την κατοχύρωση βάση συντάγματος της αυτονομίας και αυτοδιάθεσης σε εσωτερικά ζητήματα με την ταυτόχρονη, μάλιστα, ίδρυση Πολιτοφυλακής Ελλήνων αξιωματικών και την απομάκρυνση των ξένων στρατευμάτων.

Η άποψη του Βενιζέλου προσέκρουσε στην απόλυτη αντίδραση του Πρίγκιπα που θεωρούσε ότι ήταν αποκλειστικό προνόμιό του η διαχείριση των διπλωματικών θεμάτων της Κρήτης, ενώ παράλληλα αντιπροσώπευε τη θέληση της ελληνικής δυναστείας στο ζήτημα της ένωσης. Έτσι, ο Ύπατος Αρμοστής με τις ευχές του Έλληνα βασιλιά και της κυβέρνησης απέρριψε τη διπλωματική λύση του Βενιζέλου και ακολούθησε τον δρόμο άσκησης εσωτερικής πίεσης προς τις Δυνάμεις πιστεύοντας ότι θα κάμπτονταν.

Η προσπάθεια του Γεωργίου να αναλάβει προσωπικώς το ζήτημα της ένωσης, χωρίς τη συνεργασία των υπουργών του αποκαλύπτεται και από τα γεγονότα της δεύτερης ιστορικής πηγής. Αναλυτικότερα, επιχειρεί συζητήσεις και διαπραγματεύσεις με τη Ρωσία, Γαλλία και Αγγλία, κίνηση που ο Βενιζέλος θεωρεί ατυχή και πρόωρη, καθώς η αστάθεια της κρητικής κυβέρνησης δεν επέτρεπε τη στιγμή εκείνη την ένωση. Αντίθετα, ασφαλέστερη συνθήκη που θα άνοιγε τον δρόμο για την ένωση αποτελούσε η δημιουργία ενός αυτόνομου κράτους με κυβερνήτη εκλεγμένο από την ελληνική κυβέρνηση. Ολοκληρώνοντας, η διαφωνία των δύο ανδρών έγκειται και στη στάση του Πρίγκιπα απέναντι στους τοπικούς άρχοντες του

3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

νησιού, των οποίων δεν αναγνώριζε τη δράση και συμμετοχή τους, αφού δεν αντιλαμβανόταν την ανάγκη τους να δουν τους αγώνες τους να αποδίδουν καρπούς μέσα από την ένωση της πατρίδας τους με την Ελλάδα.

Η κρίση κορυφώθηκε στις 18 Μαρτίου 1901 ... διακεκριμένων μελών της κρητικής αντιπολίτευσης. (σχολ. βιβλίο, σελ. 209 – 210)

B2. Σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 38 - 39: «Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα ... πενιχρά αποτελέσματα.

Το ιστορικό παράθεμα επιβεβαιώνει την έλλειψη ενδιαφέροντος της ελληνικής ομογένειας για επενδυτικές κινήσεις προς τη χώρα. Ειδικότερα, τονίζεται ότι, ενώ συμμετείχαν σε δάνεια προς την Ελλάδα, αδιαφορούσαν για επενδύσεις παραγωγικού χαρακτήρα προς τη χώρα, αφού η Δύση τους έδινε περισσότερες ευκαιρίες κερδοφορίας. (Αν οι δυτικές κυβερνήσεις ... του καπιταλισμού στη Δύση).

Δίνεται, μάλιστα, έμφαση στον αντιφατικό ρόλο των Ελλήνων της διασποράς, αφενός ως εθνικιστές και αφετέρου ως αδιάφορους προς την ιδιαίτερη πατρίδα τους. Αυτή η αντίφαση μεταφράζεται σε συγκέντρωση κεφαλαίου από τις συναλλαγές τους με τη χώρα, αλλά ταυτόχρονα και σε αδιαφορία για επανεπένδυσή του στις εσωτερικές της δομές. (σώρευαν στο εξωτερικό τα κέρδη ... τυπική εθνική αστική τάξη). Παράλληλα, στο πλαίσιο αυτής της αντιφατικής συμπεριφοράς ευνοούνταν η διακίνηση μεταναστών από την Ελλάδα προς το εξωτερικό, μέσω των οποίων όμως η έλευση εμβασμάτων τροφοδοτούσε την ελληνική οικονομία. (τροφοδοτούσαν ... των μεταναστευτικών εμβασμάτων προς την άλλη). Αντιμετώπιζαν, δηλαδή διαρκώς τη χώρα ως το ύστατο καταφύγιό τους σε περίπτωση κρίσεων και για αυτό πρόσφεραν δωρεές που, ωστόσο, δεν ευνοούσαν την οικονομική και ταξική εξέλιξη της ελληνικής πραγματικότητας. Η συμπεριφορά τους μοιάζει με την αντίστοιχη των ξένων, αυτών που δε συνδέονται με δεσμούς αίματος. (Έλληνες στην εθνικιστική ιδεολογία ... προκαπιταλιστική αποτελμάτωση στις εσωτερικές οικονομικές και ταξικές δομές).

Οι πρώτες δειλές ενδείξεις ... την κερδοσκοπία, με λίγα λόγια. (σχολ. βιβλίο, σελ. 39 – 40).

Πράγματι, όπως μαρτυρά και η ιστορική πηγή, όλες οι επενδύσεις των ομογενών στόχευαν στη γρήγορη ρευστοποίησή τους και τη μεταφορά στο εξωτερικό σε ενδεχόμενο κινδύνων. (Μερικές από αυτές ήταν κατάλληλες ... σε περίπτωση κινδύνου). Έτσι, οι περισσότερες παρείχαν τη δυνατότητα ταχύτατης ρευστοποίησης, ενώ οι πιο επισφαλείς χαρακτηρίζονταν από το στοιχείο της κερδοσκοπίας. (Μερικές σήκωναν ... μορφή της κερδοσκοπίας.). Ειδικότερα, η ομογένεια στράφηκε σε δραστηριότητες εμπορικών, μεταλλευτικών, τραπεζιτικών και χρηματιστικών επιχειρήσεων. Ασχολήθηκαν ακόμη με τη ναυτιλία, τις επενδύσεις σε ακίνητα και αγροτικές εκτάσεις σε προνομιούχο τιμή. (Υπήρχαν

	ΑΠΟ 02/04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

έτσι οι μεγάλες εμπορικές δουλειές ... οι αγορασμένες σε ευνοϊκές τιμές). Όλα , λοιπόν τα παραπάνω αποκαλύπτουν με τον πιο πειστικό τρόπο την αμφιλεγόμενη στάση του ελληνισμού της διασποράς, που πράγματι θεωρούσε την ιδιαίτερη πατρίδα του ως δευτερογενή τομέα δράσης.